യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5✓
(ഉപശമപ്രകരണമ്)/സർഗം 49✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
അഥ ഗാധിർ-ഗതേ വിഷ്ണൗ/ പുനർ/ഭൂതാ-ദികംങ് ക്രമാത് .
സ്വയം മോഹ-വിചാരാർഥം/ ബ+ഭ്രാ/മാഭ്ര/മിവാമ്/ബരേ .. 1

ഉപലഭ്യ തഥൈ/വാത്മ-വൃത്താന്തംഞ് ജനതസ്/തതഃ .
ഹരി-മാരാധയാ-മാസ പുനര+ദ്രി/ഗുഹാംങ് ഗതഃ .. 2

ആജഗാ-മൈന-മ+ല്പേന കാലേ-നാഥ ജനാർദനഃ .
സകൃദാ-രാധനേ/നൈവ മാധവോ യാതി ബന്ധുതാമ് .. 3

ഉവാച ഗാധിം/ ഭഗവാ+ന്മയൂര-മിവ വാരിദഃ .
കിംൻ ത്വം പ്രാർഥ-യസേ ഭൂയസ്/തപ/സേതി+ പ്രസാദവാൻ .. 4

ഗാധിരുവാച .

ഭ്രാ+ന്തോ//+സ്മി ദേവ ഷണ്മാസാൻ/ഭൂത-കീര-ജനാ+സ്പദമ് .
തത്ര+ വ്യഭിചര+ത്യസ്മ+ദ്വൃത്താന്തോ ന കഥാ+സ്വപി .. 5

മായയാ ഭൂത-ഭൂർ-ദൃഷ്ടാ+ ത്വയേ+ത്യുക്തോ//+സ്മി കിം പ്രഭോ .
മോഹ-നാശായ മഹതാംവ്/ വചോ- നോ മോഹ-വൃ+ദ്ധയേ .. 6

ശ്രീഭഗവാനുവാച .

കാക-താലീയ-യോഗേന ചേതസി+ ശ്വപച+സ്ഥിതിഃ .
സർവേഷാം ഭൂത-കീരാണാംൻ തവേവ+ പ്രതി-ബിമ്/ബതി .. 7

തേനാങ്ഗ- തവ വൃ+ത്താന്തംയ് യഥാവത്/കഥയ+ന്തി തേ .
പ്രതിഭാസോ ഹി നായാതി പുനര+പ്രതി-ഭാസതാമ് .. 8

കേന-ചിച്-ഛ്വപചേ-നാന്തേ+ ഗ്രാമസ്യ രചിതംങ് ഗൃഹമ് .
ത+ത്ത്വയാ ദൃഷ്ടമാ-വിഷ്ട/മിഷ്ടകാ-ഖണ്ഡതാംങ് ഗതമ് .. 9

കദാചിത്/പ്രതിഭൈ/കൈവ/ ബഹൂനാ-മപി ജായതേ .
കാകോല-താല+സ്ഥിതിവദ്-വിചി+ത്രാ ഹി മനോഗതിഃ .. 10

തഥാഹി ബഹവഃസ് സ്വപ്ന/മേകം പശ്യന്തി മാനവാഃ .
സ്വാപ+ഭ്രമദ-മൈരേയ/മദ-മന്ഥര-ചിത്തവത് .. 11

ഏക+സ്യാ/മേവ ലീലായാം/ രമന്തേ ബഹു-ബാലകാഃ .
ഏക+സ്യാ-മേവ നീലായാംവ് വന+സ്ഥല്യാ-മിവൈ/ണകാഃ .. 12

വഹവസ്/തുല്യ-കാലംഞ് ച+ പ്രതി-ഭാസേന കർമ-ണാമ് .
ജനാ യതന്തേ+ സ്വഫല-പാക്യേതി/ബഹുലാ-കൃതൗ .. 13

പ്രതിബന്ധാ+ഭ്യനു+ജ്ഞാനാംങ് കാലോ ദാതേതി യാ+ ശ്രുതിഃ .
വിപ്ര സംകല്പ-മാത്രോ്യസൗ/ കാലോ+ ഹ്യാത്മനി- തിഷ്ഠതി ..14

അമൂർതോ ഭഗവാൻ/കാലോ+ ബ്രഹ്-മൈവ തമജംവ് വിദുഃ .
ന ജഹാതി ന ചാദത്തേ കിംചിത്/കസ്യ കദേതി ച .. 15

ലൗകികോ യസ്ത്വയംങ് കാലോ വർഷ-കല്പ-യുഗാ+ത്മകഃ .
സംക+ല്പ്യതേ പദാർ/ഥൗഘൈഃഫ് പദാർഥൗ/ഘശ്ച തേന തു .. 16

സമാന+പ്രതി-ഭാസോ+ഥ/സംഭ്രമം ഭ്രാന്ത-ചേതസഃ .
തഥാ തംൻ ദൃഷ്ട-വ+ന്തസ്തേ ഭൂത-കീര-ജനോ+ച്ചയാഃ .. 17

സ്വ+വ്യാ-പാരപരോ ഭൂത്വാ ധിയാ+ത്മാനം വിചാരയ .
സാധോ ഗത-മനോ-മോഹ/മിഹൈ-വാ+സ്വ+ വ്രജാമ്യഹമ് .. 18

ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ ഭഗവാ+ന്വിഷ്ണുർ/ജഗാ-മാന്തർ/ധിമീശ്വരഃ .
അതിഷ്ഠത്/കന്ദരേ ഗാധി/രാധി-പീവരയാ ധിയാ .. 19

തതഃഖ് കതിപയേ+ഷ്വദ്രൗ മാസേ+ഷ്വതി-ഗതേഷു സഃ .
പുനരാ-രാധയാ-മാസ പുണ്ഡരീക-കരംൻ ദ്വിജഃ .. 20

ദദർശ ചൈകദാ നാഥ-മാഗതം പ്രണ-നാമ തമ് .
പൂജയാമാസ മനസാ ചോക്തേ/നോവാച ചേ+ശ്വരമ് .. 21

ഗാധിരുവാച .
ഭഗവൻഥ്.സംസ്മരംശ്-ചൈതാ-മാ+ത്മനഃശ് ശ്വപച+സ്ഥിതമ് .
ഇമാം സംസാര-മായാംഞ് ച പരി-മു+ഹ്യാമി ചേതസാ .. 22

തദുക്-ത്വാ+സ്വ യഥാവസ്തു മഹാ-മോഹ-നിവൃത്തയേ .
ഏകസ്മി+ന്നേവ വിമലേ മാംൻ നിയോ-ജയ കർമണി .. 23

ശ്രീഭഗവാനുവാച .
ബ്ര+ഹ്മൻ/ ജഗദിദം മായാ-മഹാ-ശമ്ബര/ഡമ്ബരമ് .
സർവാ/ ആശ്ചര്യ-കലനാഃസ് സംഭവ+ന്തീഹ വിസ്മൃതേഃ .. 24

ഭൂത-കീര-പുരേ മോഹാദ്-ദൃഷ്ട-വാംസ്-ത+ത്തഥാ ഭവാൻ .
ഇത്യേതത്-സംഭവ+ത്യേവ ദൃ+ശ്യതേ ഹി ജനൈർ/ഭ്രമഃ .. 25

ഭൂതാസ്ത്വ-മിവ കീരാ+ശ്ച ദൃഷ്ട-വന്തസ്/തഥാ+ ഭ്രമമ് .
മുധൈ/വേ+ത്യപി സ+ത്യാഭം/ സമ-കാലാദി-സംഭവാത് .. 25

ഇദംൻ തു ശൃണു വ+ക്ഷ്യാമി യഥാ-ഭൂതമ/നിന്ദിതമ് .
യഥൈതി തനുതാംഞ് ചിന്താ/ മാർഗ-ശീർഷ-ലതേവ തേ .. 27

യോ/സൗ കടംഞ്-ജകോ നാമ+ ശ്വപചോ ഭൂത-മണ്ഡലേ .
തേനൈവ സംനിവേശേന/ സ തഥൈവാ/ഭവത്പുരാ .. 28

തഥൈവ വികല+ത്ര+ത്വം പ്രാപ്യ ദേശാന്തരംങ് ഗതഃ .
ബഭൂവ കീര-നൃപതിഃഫ് പ്രവി-വേശാ-നലംൻ തതഃ .. 29

ഭവതഃഖ് കേവലംഞ് ചിത്തേ ജലാന്തർ/വർതിനസ്-തദാ .
പ്രതിഭാതാ തഥാഭൂതാ കട+ഞ്ജാ-ചാര-സംസ്ഥിതിഃ ..30

ദ്രഷ്ടാനു-ഭൂത-മ+പ്യർഥംങ് കദാചി+ദ്വിസ്മര+ത്യലമ് .
കദാചിദ+പ്യ-ദൃഷ്ടംൻ തു ചേതഃഫ് പശ്യതി ദൃഷ്ടവത് .. 31

യഥാ+ സ്വപ്ന-മനോരാജ്യ/ധാതു-സംസ്ഥിതി-വിഭ്രമാഃ .
ജാഗ്ര+ത്യപി തഥൈ/വാങ്ഗ/ ദൃശ്യന്തേ മനസാ+ സ്വയമ് .. 32

ഭവിഷ്യദ്ഭൂതകാലസ്ഥംയ് യഥാ ത്രൈകാല്യദർശിനഃ .
പ്രതിഭാഭേതി ഗാധേ യത്/കടംജാ-ചരിതംൻ തഥാ .. 33

അയം സോ/ഹ-മിദം തന്മ ഇതി മ+ജ്ജതി നാത്മവാൻ .
അയം സോ/ഹമിദംൻ തന്മ ഇതി മജ്ജ+ത്യനാത്മവാൻ .. 34

സർവ-മേവാഹ-മേവേതി ത+ത്ത്വ+ജ്ഞോ നാവ-സീദതി .
ന ഗൃഹ്ണാതി പദാർ/ഥേഷു വിഭാഗാ-നർഥ-ഭാവനമ് .. 35

തേനാസൗ/ ഭ്രമ-യോഗേഷു സുഖദുഃഖ-വിലാസിഷു .
ന നിമ+ജ്ജതി മ+ഗ്നോ/പി തുമ്ബീ/പാത്ര-മിവാമ്/ഭസി .. 36

ത്വംൻ താവ+ദ്വാസനാ-ജാല+ഗ്രസ്ത-ചിത്തോ വിചേതനഃ .
കിംചി+ച്ഛേഷ/മഹാ+വ്യാധി/രിവ ന+ സ്വസ്ഥ-മാഗതഃ .. 37

ജ്ഞാന+സ്യാ/പരിപൂർണ+ത്വാൻ-ന ശ+ക്രോഷി മനോ+ഭ്രമമ് .
വിനിവാര-യിതും മേഘ/മസ+മൃഗ്-യത്ന-വാനിവ .. 38

യദേവ തേ മനോ-മാത്രേ സഹസാ+ പ്രതിഭാസതേ .
തരു-രുച്ച-ജനേ-നേവ/ തേനൈ/വാ+ക്ര+മ്യസേ+ ക്ഷണാത് .. 39

ചിത്തംൻ നാഭിഃഖ് കിലാ+സ്യേഹ മായാ-ചക്രസ്യ സർവതഃ .
സ്ഥീയതേ ചേത്തദാ+ക്രമ്യ തന്ന കിംചിത്/പ്രബാധതേ .. 40

ത്വമു+ത്തിഷ്ഠ ഗിരേഃഖ് കുഞ്ജേ/ ദശവർഷാ+ണ്യ/ഖിന്നധീഃ .
തപഃഖ് കുരു തതോ+ ജ്ഞാന-മനന്തം സമ-വാപ്സ്യസി .. 41

ഇത്യു+ക്ത്വാ പുണ്ഡരീകാക്ഷസ്/തത്രൈ-വാന്തര-ധീയത .
വാതാ+ഭ്രവ+ദ്ദീപക-വദ്-യമുനോത്/പീഡവത്/ക്ഷണാത് .. 42

ഗാധിർ-വിവേക-വശജംവ് വൈരാഗ്യ/പദമാ-ഗതഃ .
ശരത്-സമയ-പര്യ+ന്തേ വൈര+സ്യ-മിവ പാദപഃ .. 43

വിചിത്രംഞ് ചേഷ്ടിതംൻ ധാതു/രസ-മഞ്ജസ-മാഗതമ് .
*ഭ്രമദ്/ഭ-മ-ഭ-രോൻ മുക്ത/മതിർ-മന്ദ-മഗർ/ഹയത് .. 44

ജഗാമ കരുണാർ/ദ്രാത്മാ നിയ-മായോത്ത-മശ്രിയേ .
വിശ്രാ+ന്ത്യൈ ഋഷ്യ-മൂകംൻ തു പയോധര ഇവാചലമ് .. 45 .

നിരസ്താ-ശേഷ-സംകല്പസ്/തപസ്-തത്ര ചകാര ഹ .
ദശവർഷാണി തേനാസാ/വാത്മ+ജ്ഞാന-മവാ-പ ഹ .. 46 .

അരമത തദനു+ സ്വാം പ്രാപ്യ സത്താം മഹാത്മാ
ഹ്യപഗത-ഭയശോകോ ഭോഗ-ഭൂമാ-വനീഷു .
സതത-മുദിത-ജീവ+ന്മുക്ത-രൂപഃഫ് പ്രശാന്തഃ
സകല ഇവ ശശാങ്കോ ഘൂർണിതാ-പൂർണ-ചേതാഃ .. 47

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേ-ഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ ഗാധി-വൃത്താന്തേ ഗാധേർ/ജ്ഞാന+പ്രാപ്തിർ/നാമൈ-കോന-പഞ്ചാശഃസ് സർഗഃ .. 49 ..

ഗാധ്യുപാഖ്യാനം സംപൂർണമ് .
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
2.11.2023